

VII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 3Mo19 ,1-2.17-18)

Lugemine kolmandast Moosese raamatust:

Issand rääkis Moosese ja ütles: "Kõnele kogu Iisraeli rahvale ja ütle neile: Olge pühad, sest mina, Issand, Teie Jumal, olen püha. Ära vihka oma venda oma südames. Noomi oma ligimest julgesti, et sina ei peaks tema pärast pattu kandma. Ära maksa kätte oma hõimukaaslasele ja ära pea viha oma rahva laste peale, vaid armasta oma ligimest nii nagu iseennast. Mina olen Issand."
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps103 ,1-2. 3-4. 8.10. 12-13.)

R: Issand on armuline ja halastaja.

Kiida, mu hing, Issandat
ja kõik, mis minu sees on, tema püha nime.
Kiida, mu hing, Issandat,
ja ära unusta kõiki tema heategusid.
R:

Tema annab sulle andeks kogu su ülekohtu,
teeb sind terveks kõikidest haigustest.
Ta päästab sinu elu hukatusest,
kroonib sind helduse ja halastusega.
R:

Issand on halastaja ja armuline,
kannatlik ja rikas heldusest.
Tema ei tee meile meie pattude järgi
ega tasu meile kätte meie ülekohtu mööda.
R:

Nii kaugel kui koit on loojangust,
nii kaugele viib ta meist meie patud.
Otsekui isa halastab oma laste peale,
nõnda halastab Issand kõikide peale, kes teda kardavad.
R:

(Teine lugemine 1Ko3 ,16-23)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, kas te ei tea, et teie olete Jumala tempel ja et Jumala Vaim elab teie sees. Kui keegi laseb Jumala templil hukka minna, siis saadab Jumal hukka ka tema, sest Jumala tempel on püha ja teiegi olete Jumala tempel. Ärgu keegi teie seast ennast petku! Kes tundub endale tark selle maailma mõõdupuu järgi - see mingu esmalt hulluks, et ta võiks targaks saada. Sest selle maailma tarkus on Jumala jaoks hullus, nii nagu on kirjutatud: "Tema tabab tarku nende oma kavalusega". Ja teises paigas: "Issand tunneb ära tarkade mõtted, et need on tühised".
Sellepärast: ärgu keegi kiidelgu inimeste üle. Kõik on ju teie päralt - nii Paulus kui Apollos, nii Keefas kui kogu maailm, nii elu kui surm, nii olevik kui tulevik - kõik on teie päralt. Aga teie ise kuulute Kristusele ja Kristus kuulub Jumalale.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14,23)

Halleluuja. Kes armastab mind, elab minu Sõna järgi.
Minu Isa armastab teda ja tema juurde me tuleme. Halleluuja.

(Evangeelium Mt5 ,38-48)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Te olete kuulnud, et on öeldud: silm silma, hamba hamba vastu. Aga mina ütlen teile: ärge pange vastu inimesele, kes teile kurja teeb, vaid kui keegi lööb sind paremale põsele, pööra talle ka vasak, ja sellele, kes tahab sinuga kohut käia ja võtta sinult särki, sellele jäta ka kuub. Ning kui keegi sunnib sind käima endaga koos ühe miili, sellega käi kaks. Anna sellele, kes sinult palub, ja ära pööra selga sellele, kes tahab sinult laenata.

Te olete kuulnud, et on öeldud: Armasta oma ligimest ja vihka oma vaenlast. Aga mina ütlen teile: armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad, et te saaksite oma Isa lasteks, kes on taevas. Sest tema laseb päikese tõusta nii heade kui kurjade üle ning vihmalt sadada nii õigete kui ülekohtuste peale. Kui te armastate ainult neid, kes teid armastavad, mis tasu te selle eest ootate? Eks tõlneridki tee sedasama. Ja kui te tervitate üksnes oma vendi, mida erilist peaks selles olema? Kas paganadki ei tee niisamuti? Olge siis täiuslikud, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, on olemas niisugune küünilisevõitu ütlemine, et kui sa vajad sõpra, võta omale koer. Samas ei mõista paljud endale sõprusevajadusest koera soetanud inimesed sugugi, missugusesse olukorda nad selle neljajalgse kaaslaste panevad. Koer on oma sügavamalt olemuselt hunt, karjaloom, kes mõistab ka inimeste perekonda lihtsalt kummaliste kahejalgsede huntide karjana, kus temal on oma koht ja tähtsusjärjekord. Kui aga inimesed on tema suhtes liiga järeleandlikud, justkui oodates, et loom nende probleemid lahendab, siis tunneb koer endal kohustust ise karja juhtimine enda peale võtta - mis aga ootuspäraselt ei lõpe hästi.

Niisamuti on psühholoogid kindlaks teinud, et väikelaps, keda ei keelata, tunneb end justkui pilvelõhkuja ülemisel korrusel: toas, millel puuduvad seinad... Ainult järeleandlikkusel põhinev kasvatus lõpeb tavaliselt katastroofiga nii kasvatatava kui tema ümbruskonna jaoks. Sest vanemate mõistlikud keelud peavad ju last hoiatama mitte ainult inimestest lähtuvate ohtude eest. Laps peab nende keeldude kaudu õppima ka füüsikaseaduste mõjusid ohutust kaugusest hindama, et mitte aknast välja kukkuda, kaminast põletushaavu saada või hiljem oma füüsilisi võimeid üle hinnates ajutraumaga lõppevaid trikke teha, nagu neid nn. "Naljakatest koduvideotest" lõpmatult näha võib.

Võibolla on ka meil põhjust kahetseda, et me oleme liigse järeleandlikkusega loomadele või lastele halba teinud. Me loeme...

Jutlus

Olge siis täiuslikud, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik... - Kuidas palun? - Olge siis täiuslikud, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik. Kuidas peaks see võimalik olema? Et alguses olin mina ja mina olin Jumala juures ja mina olin Jumal? Ja nüüd tuleb mul varsti uus taevast ja uus maa luua? Aga vist ikka päris nii ei olnud, või kuidas?

Järjekordselt seisame me silmitsi Jeesuse sõnadega, milles väljendatud mõtet on väga raske omaks võtta, veelgi raskem neid täita püüda. Ei jää ka minul muud üle kui hakata teile silmakirjalikult heietama, et tema sõnu ei saa ikka täpselt nii mõista, nagu nad kirjas seisavad, vaid neid saab mitmeti tõlkida ja tõlgendada. Paraku tuleb ka õppinud teoloogidel Jeesuse eeskujul järgides rahavahetajate ja tuvimüüjate laudade kummulikeeramine palju paremini välja kui haigete tervistamine või surnute ülesäramine.

Mida kätkeb endas nii radikaalselt kõlav üleskutse tänasest evangeeliumist: olge siis täiuslikud, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik? Esiteks tuleks pöörata tähelepanu asjaolule, et inimene ei ole masin. Masinaga on teisiti, masin ei pea oma ülesandest aru saama, ei tunne hingepiina ega kiusatusevalu, ning omamoodi on iga masina olemusse juba projekteeritud täiuslikkus tema tehnoloogia, ülesande ja materjali piirides. Kuid inimene on palju keerulisem kui mistahes masin, tema olemus eeldab teadlikku osalemist, et olla võimeline ettetulevad takistused ise kõrvaldama. Kui masin hakkab võimatut ülesannet täites tööle valel režiimil, jääb ta seisma või läheb katki - inimene peaks aga suutma ülesande võimatusest aru saades paanikat vältida ning leppida võimalikkuse piiridega.

Nii ei tasu meilgi Jeesuse seatud võimatust nõudmisest segadusse sattuda, vaid tuleb otsida välja Matteuse evangeeliumi kreeka keelne originaal ja vaadata sõnaraamatutest, mida tähendab vanakreeka sõna "τέλειος", mis on praktiliselt kõikides piiblitõlgetes "täiuslikkuseks" tõlgitud. Tõepoolest, kui see sõna seisaks päris üksinda, tähendaks see 'täiuslikkust, terviklikkust, lõpetatust'. Kuid kui seda kasutatakse tegudega seoses, siis tähendaks see 'edukust'. Kui aga sõna "τέλειος" seostub inimestega, siis mõeldakse selle all 'küpsust, täiskasvanulikkust'. Kuidas siis nüüd öelda? Olge küpsed, nagu Jumal on küps? Kuidas saab Jumal, kes on igavene, olla küps või täiskasvanud? Pigem on tema ikka täiuslik, ning nimese küpsuse juurde kuulub äratundmine, et nii täiuslikuks kui Jumal meist keegi kunagi ei saa.

Armsad õed ja vennad, kui me usume, et piibel on Jumala ilmutus, siis ilma teoloogideta, kes pühakirja seletavad, vist ikka päriselt toime ei tule. Kõiki üksikasju pole võimalik tõlkesse sisse kirjutada, ilma et tõlkest saaks kommentaaride kogu, milles jääb lõpuks selgusetuks, kust tõlge lõpeb ja kommentaar algab. Samuti ei tohi tõlge jääda jalgu keele arengule. Kahtlemata oleks tore järgida Jumala ilmutust sõnasõnalt, kuid ajalugu on näidanud, et see on võimalik ainult teatud kirjakohtade puhul, mille hulka tänane evangeelium küll kuidagi kuuluda ei saa.

Miks ikkagi Jeesus siis sellise äärmusliku üleskutse esitab? Võibolla on see lausa taotluslik, kui arvestada teiste samal ajal esitatud nõudmistega teine põsk ette pöörata, kuub loovutada ja vaenlast armastada. Võib isegi öelda, et täiuslikkuse ja küpsuse rõhutamine on võimatute ülesannete lahendamise võtmeks, sest elus tuleb ette olukordi, milles käitumisviiside valik sõltub küpsusest asjaolusid õigesti hinnata. Nii tasub enne enesekaitsele asumist veenduda, kas keegi ründab meid otsesest pahatahtlikkusest, või ei leia ta lihtsalt õigeid sõnu, elab oma frustratsiooni meie peal välja, üritab oma hirmu, nõutust või oskamatust kõva hääle ja rusikate viibutamisega korvata. Paljudel inimestel hakkab häbi, kui nad saavad aru, et on üritanud lahtisest uksest sisse murda, asunud enesekaitseks rünnakule kujuteldava vaenlase vastu, keda reaalsuses ei olnudki olemas.

"Kui te armastate ainult neid, kes teid armastavad, mis tasu te selle eest ootate?", ütleb Jeesus. See tähendab: meie küpsus ja täiuslikkus on pandud sõltuma inimestest meie ümber, kes meid nii heade kui halbade mõjutuste läbi õpetavad, ning kellele meie ise peame kasvama abiks, õpetajaks ja heaks eeskujuks olema. Aamen.